СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 149. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 27. червня, 1923. VOL. XXXI. No. 149. Jersey City, N. J., Wednesday, June 27, 1923. THREE CENTS

ГАРДИНҐ ЗАРУЧУЄ ВИКОНАННЄ ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА

ДЕНВЕР, Колорадо, 25. червня. — Президент Гардинґ виголосив тут промову про прогибіційний закон, в якій заявив, що прогибіція в Злучених Державах остане на далі, що його уряд буде всіми силами старатися її виконувати та що, коли яка зміна потрібна, то лишень зміна така, щоби виконуваннє її зробити лекшим та певнійшим.

Межи инчим президент нарікав на те, що стейти не дають федеральному урядови такої допомоги в виконуванню прогибіції, як вони повинні.

ГАРДИНҐ ПРО ВУГЛЕВУ СИТУАЦІЮ

ШЕЙІН, Вайомінг, 25. червня. — Президент Гардинґ виголосив тут промову про вуглеву ситуацію в Злучених Державах.

Наперед президент застерігся проти пляну перебрання копалень вугля на державу, як сього домагаються юнії вуглевих робітників. Потім висказав надію, що установлена ним вуглева комісія покінчить незадовго свою роботу коло збирання фактів та предложить відповіднє внесеннє на полагодженнє вуглевого питання в сьому році.

ЗБОРИ „СУХИХ" ПРОВІДНИКІВ

ВЕСТЕРВИЛ, Огайо, 25. червня. — Завтра відбудуться тут збори головних провідників руху за прогибіцією по цілих Злучених Державах.

Ціллю зборів уплянувати нову кампанію за скріпленим виконуваннєм прогибіції. Думають вони передусім змінити свою аґітацію в тих стейтах, де „мокрі" показують більшу силу.

СТРАШНА КАТАСТРОФА НА НАДЗЕМНІЙ ЗЕЛІЗНИЦІ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 25. червня. — На перехрестю вулиць Флетбуш Евеню та Атлентик Евеню в дільниці Бруклині случилася страшна зелізнича катастрофа: двовозовий поїзд надземної зелізниці зіскочив зі шин та звалився зі зелізного руштовання, на 36 стіп високого, та впав на вулицю. Підчас того погибло на місци 7 людий, а 70 було лекше та тяжче ушкоджених.

Головною причиною такого великого числа нещасних случаїв було те, що підчас катастрофи злетів наперед цілий один віз та другий без одної колісниці, котра далі лишилася на лаштунках, а ся колісниця впала опісля на один з возів, лежачий на вулиці, розбиваючи його в дребізки та вбиваючи і калічучи вже й так покалічених пасажирів.

Від електричних проводів занялися були оба спадаючі вози, але наспівша пожарна сторожа погасила огонь, заким він розгорівся. Покалічених тяжко забрано сейчас до шпиталів. Міська влада та державна прокураторія розпочали сейчас слідство над причиною катастрофи. Межи тяжко раненими є якийсь Тома Дембровський.

НАДЗЕМНА КАТАСТРОФА В ШІКАҐО

ШІКАҐО, 25. червня. — Підчас катастрофи на надземній зелізниці, підчас котрої один поїзд наїхав на другий, їдучий перед ним, одна людина віднесла тяжкі, а понад 60 осіб лекші ушкодження тіла.

ПІДВИСШУЮТЬ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ

НЮ ЙОРК, 25. червня. — Директори підприємства Бруклин-Мангетен Трензіт Ко., що має нову підземну зелізницю в Ню Йорку, згодилися підвисшити заплату своїм робітникам 4 до 5 процентів та дати їх юнії контракт на один рік. Робітники приняли умови.

КАНАДА ХОЧЕ КОНФЕРЕНЦІЇ НАД СПРАВОЮ ПЕРЕВОЗУ АЛЬКОГОЛЮ

ОТАВА, Канада, 25. червня. — Канадийський уряд запросив американський уряд на конференцію в справі перевозу алькоголічних напитків через конадийсько-американську границю.

РОЗБИТТЄ КОРАБЛЯ

ГЕЛИФЕКС, Нова Шкотія, 25. червня. — На підводних скалах недалеко від Бермюди розбився англійський пасажирський корабель „Каракет".

Корабель застряг на скалах так, що ратункові лоди могли перебрати з нього без ніякого випадку в людях всіх пасажирів та моряків та вратувати всю почту.

Корабель мав близько 5,000 тон містоти.

ПОТВЕРДИЛИ НОВУ ЗАПЛАТУ ДЛЯ МУЛЯРІВ

НЮ ЙОРК, 25. червня. — Мулярська юнія та будівляні підприємці та контрактори підписали нині формально нову умову про підвишку робітничої заплати, признаної мулярам по 3-тижневім страйку.

ДЕСЯТКИ ЛЮДИЙ ПОГИБЛО ВІД БУРІ

СТ. ПОЛ, Минесота, 25. червня. — Підчас страшних бур, що лютували в сій околиці в неділю, погибло коло пів сотки людий.

В повітах Бовмен та Едемс погибло шестеро осіб підчас лютого торнадо. Кількоро людий згинуло від грому, кількоро від утоплення, а решта від ріжних других випадків. На фармах в Північній Дакоті погибло богато худоби.

НЕ БУДЕ ЗАДЕРЖКИ У ВИСИЛЦІ ЛИСТІВ ЗА ГРАНИЦЮ

ВАШІНҐТОН, 25. червня. — Почтовий департамент оповіщає, що помимо недостачі гроший на заплаченнє висилок поза границю не буде ніякої задержки у висилці листів поза границю.

Зі заяви виходить, що посилки других кляс таки будуть задержані, поки не скінчиться сей пірік та почтовий уряд буде міг дістати зі скарбу гроші на всилку.

ПОХОРОНИ ДРА В. КОВАЛЯ.

Похоронний обряд над домовиною дра Володимира Коваля розпочався в Філяделфії в неділю, дня 24. червня о годині 8. вечером.

Ще від пятниці спочивало його тіло в ґалі Українсько-Американських Горожан, а при ньому робили місцеві Січовики почетну сторожу. Ціла галя була прибрана жалібно, а домовина була обложена цвітами та вінками, яких було разом 29, так від центральних орґанізацій, як від Українського Народного Союза, Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, Провидіння, від місцевих орґанізацій, як від товариства Любов, товариства Мир, товариства Згоди, товариства імени Шевченка, Брацтво св. Володимира і других, як від приватних одиниць.

В неділю відбулася над тілом панахида, відправлена оо. Петрівським та Ваньом. Саміж похорони розпочалися в понеділок о 9. годині рано, а відправили їх оо. Лев Левицький, Максим Кінаш, Володимир Петрівський та Лев Ваньо. Тут о. Кінаш виголосив першу прощальну промову, а іменем Філяделфійської громади говорив д. Теодор Грицей. На цвинтарі промовляло богато бесідників: о. Л. Левицький від Обеднання, д. Штогрин від Провидіння, д. Роман Слободян від Українського Народного Союза та другі. В час походу та відправи на цвинтарі місцева Січ удержувала почесну сторожу.

Величезний здвиг народа на всіх відправах був доказом великого признання, яким Покійник тішився серед громадянства. Поважне число позамісцевих громадян показувало, що вони Його знали й цінили не лише в Філяделфії, але й по всіх українських кольоніях.

ВИДАЧА СУДОВИ ПОСІВ ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ.

В реґуляміновій комісії розглядали домагання судів про видачу кількох послів. В справі білоруських послів Баранова й Яковюка, буцімто замішаних в відомий білоруський процес, рішено домагатися від суду близших інформацій про характер провини послів. Видано судови посла Ануша (П. С. Л., група Домського), б. державного комісаря м. Варшави, за образу Лютославського в статті в „Курері Польскім" (7 голосів за, 6 проти). Рішено не видавати судови послів Біцішкевича, Пехоцького, Фроцковяка і Окопя.

КОНВЕНЦІЯ МАЙНЕРСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

СКРЕНТОН, 25. червня. — Делеґати на конвенцію майнерських представників з трьох довколичних майнерських округів, що має почнатися тут завтра, вже почали зїзджатися. Конвенція має на цілі установити умови, на основі котрих робітники копалень твердого вугля будуть могти зробити новий контракт з копальнявими підприємцями.

Конвенція потреває відай до кінця сього тижня.

ВЕЧІР В ПАМЯТЬ 7-ИХ РОКОВИН СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

Заходами Спілки Студентів Українців у Німеччині і Гуртка Українських Студентів Берлінського Університету відбувся 28. мая с. р. Вечір присвячений памяти 7-их роковин смерти великого поета й ученого Ів. Франка. Програма вечера складалась зі:

1. Вступного слова, в котрому було зясовано, якою хотів бачити І. Франко українську молодь.
2. Реферату про літературу й наукову діяльність І. Франка.
3. Декламації з літературних творів.

Вечір закінчився відспіванем пісні „Не пора". Присутні на вечері були студенти і громадяни української кольонії в Берліні.

ЧИ СКАСОВАНІ ВИБОРИ НА ВОЛИНІ?

Про се пише луцький тижневик „Українське Життя": В останні дні поширено чутки, що ніби на Волині скасовано вибори і що на чолі руху проти „16" став сам... Петлюра. Редакції відомо, що суд над скасованнем виборів ще не відбувся, але клюби посольські: український, білоруський, німецький і жидівський цілком готові на випадок перевиборів, якби такі мались відбутись. Готова до того і Галичина, так і все населеннє Волині, Холмщини, Підляша і Полісся. На чолі руху проти-українського в Польщі дійсно „ники", котрі роблять ріжні афери і входять в ріжні секретні коншахти зі шкодою для нашого населення. Посли українські в свій час опубликують про се матеріяли.

СТРАШНА КАТАСТРОФА В БРУКСЕЛІ.

В Брукселі наступила експльозія у військовому арсеналі і складі пороху. Згинуло богато жовнірів.

СЕРЕД РОСІЙСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

В монархістичній ґазеті „Руль" від 23. травня надрукована телеґрама з Парижа від власного кореспондента. В цій телеґрамі сповіщається про приїзд Миколая Миколаєвича до Парижу й про його зустріч. Ґазета сповіщає, що для зустрічі великого князя була відряджена французька почесна охорона, що в ній брали участь представники французького уряду, армії й російських орґанізацій. Великий князь приняв ґенералів Міллера, Кутенова і Шатінова, після цього поїхав в Сен-Дені під Парижем, де буде жити.

Щирять відомости, що Миколай Миколаєвич окрім загального маніфесту до російських громадян, готує також маніфест „до гордого, незалежного народу".

„Новое Время" містить статтю, в якій зазначає, що поставлення на чолі монархічного руху Миколая Миколаєвича не означає наміру монархістів реставрувати монархію. „Всі Росіяне, — каже „Новое Время" — бачать в ньому не великого князя із царюючого (!?) в Росії дому, а свойого верховного командуюного в минулій війні. Цей „простий, прекрасний" „русскій человек", сильний, чесний, для якого дорогі всі „русскіе люди" без ріжниці, який стоїть понад партіями, для якого дорога тільки батьківщина, для якої він готовий віддати не лише своє царське походження, але й саме життя, він лише й може стати на чолі руху, який, ліквідувавши большевиків, відновить російську державу".

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ВИХИЛЕННЄ ГОЛОВИ З ВОЗА.

В однім бруклинськім шпитали помер 16-літний хлопчина Росаліо Маскері, котрого відставлено там того самого дня з розбитим черепом. Поліція переконалася в спеціяльнім слідстві, що нещасний розбив собі череп, коли їдучи підземною зелізницею, через міст Мангетен, що лучить дільницю Мангетен з Бруклином, вихилив голову з вікна воза та розбив її об зелізний мостовий стовп. Наслідком удару хлопець впав до середини воза. Кілька жінок на вид випадку скрикнуло, одна дівчина омліла. Та хлопчина за хвилю встав та спокійно сів на лавку. На запити зажурених пасажирок відповідав, що він зовсім здоров. Доперва по якімсь часі став нарікати на біль в голову. Його забрали до шпиталя, і тут він скоро помер.

НІМЕЦЬКИЙ ПРЕМІЄР КУНО ЗАЯВЛЯЄ, ЩО РУРЩИНА ВИДЕРЖИТЬ В БОРОТЬБІ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКИХ НАЇЗНИКІВ

БЕРЛІН, 25. червня. — Німецький канцлер Куно говорив нині в Кенігсбергу, у Східній Пруссії, на отвореню хліборобської вистави.

Він згадав про рурську справу і сказав, що ціла Рурщина рішена видержати до кінця в боротьбі проти французького наїзду, при помочі „пасивної резистенції" (безчинного опору).

За Рурщиною, казав він, стоїть ціла німецька нація і німецьке правительство не може сеї боротьби скінчити, бо веде її німецька нація.

Німецький нарід, говорив він далі, хоче жити в мирі і не хоче богато обіцювати, але хоче заплатити аліянтам стільки, скільки лише у його силі.

Закінчив свою промову заявою, що він певен побіди свого народу, коли він устоїться твердо в боротьбі проти наїзника.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРО ЗАХОПЛЕННЄ АЛЬКОГОЛЮ НА БРИТАНСЬКИХ КОРАБЛЯХ

ЛОНДОН, 25. червня. — Премієр Стенлі Болдвин заявив нині в палаті громад, що британське правительство не має чого протестувати проти розбиття печаток британського митового уряду американською владою на складах алькоголю на британських кораблях, коли вони появляться в американських пристанях.

Він сказав, що британський митовий уряд опечатовує ріжні засоби на британських кораблях тільки тому, щоб їх не рушано на британських водах, але се ще зовсім не охороняє цілости тих печаток на чужих водах.

Він признав, що Америка має право розбити такі печатки, бо таксамо і Велика Британія розбиває чужі митові печатки на своїх водах.

АНГЛІЙСЬКИЙ ГОРІВЧАНИЙ БИЗНЕС ВЕДЕ АҐІТАЦІЮ В АМЕРИЦІ

ЛОНДОН, 25. червня. — Лорд Естор закинув англійському алькогольному промислови, що веде в Америці пропаґанду проти прогибіції. Він каже, що сей промисл працює теж для того, щоб повалити при слідуючих виборах кандидатуру його жінки, котра тепер є посолкою в англійській палаті громад і гадає знову кондидувати. Горівчаному промислови не подобалось, що вона веде аґітацію проти горівки в Анґлії.

ІЗ СВІТОВОГО СУДУ

ГАҐА, столиця Голяндії, 25. червня. — Нині на сесії світового суду був німецький суддя, котрий вислухав справу домагання Анґлії щодо проїзду німецьким Кільським каналом.

Аліянти домагались від Німеччини 150,000 франків „відшкодовання" за те, що вона не пропустила Кільським каналом британського корабля.

Фінляндський суддя буде нині виказувати перед світовим судом, що він має право вирішувати спір між Фінляндією і Росією за Карелію. На його погляд світовий суд повинен сею справою занятись хочби тому, що йому поручила її Ліґа Народів, яка створила світовий суд, і яка тимсамим може поручати йому до вирішення ріжні спірні справи.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 25. червня. — На американський памятковий шпиталь в Неї, у Франції, Американці зложили вже першого дня $113,000.

Загальна сума будови шпиталю має виносити пів міліона долярів.

КЛОПОТИ З ГОРІВКОЮ

ПАРИЖ, 25. червня. — Французькі винахідники радять, щоби французькі кораблі перед доплывом до американських вод кидали паки з горівкою в море і держали їх на якорі, поки корабель, вертаючись з американської пристані, знову їх не забере на поклад.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ЗАБРАТИ РАДІОФОНИ

ПАРИЖ, 25. червня. — Французький сенат буде розглядати справу радіофонів у Франції, а зокрема справу французької радіової компанії.

Сенат має подбати про те, щоб радіофонові підприємства перебрати на державу. Держава має вже яко монополь бездротні телеґрафи, а тепер для доповнення взяла би і радіофони.

УСПІХ АВСТРІЙСЬКОЇ ПОЗИЧКИ В АМЕРИЦІ ДОДАЄ АВСТРІЙЦЯМ НАДІЇ

ВІДЕНЬ, 25. червня. — Австрійський премієр о. Зайпель заявив у приходній бесіді, що Австрія привязує велику надію до американської участи в австрійській позичці.

Він заявив, що загалом Америка зачинає щораз більше інтересуватись Австрією. Американські капіталісти вкладають свої гроші в австрійські бизнеси. Тепер Американці взяли значну частину австрійської часової позички, а є надія, що візьмуть визначну участь також і в другій довгореченцевій і більшій позичці.

Се довіре американських фінансістів до австрійського бизнесу, казав він, додає Австрійцям надії і охоти до праці для економічної відбудови републики.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.,
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ФОШ ПРО ПОЛЬЩУ І ЧЕХІЮ

Знаємо, з якими парадами приймали французького ґенерала Фоша в Польщі і в Чехії.

Коли він вернувся до Парижа, мав ним інтервю представник „Матена", котрому він ось що заявив:

„Польща є краєм сильним, в цілій повні розвою та орґанізації. Зосібна технічна орґанізація робить там великі поступи. Поляки просили мене о уділенне деяких порад і я їм їх уділив, хоч вони їх не потребували. Поляки знамениті вояки, що мають всі військові чесноти. Їх військо також солідне що до методи і дисципліни, котру собі чимраз більше присвоює. Польща є сильним бастіоном, котрий впрочім не потребує сподіватись якогось поважного заатаковання.

У Чехів найшов я також сильну армію, ведену знаменито французьким ґенералом Мітельговзером, що має начальну команду. Се вже инша раса. Може бути, що вона має меньше добрих прикмет як польська, але вона має зате глубоке знанне техніки. Все, що роблять Чехи, роблять з великою перфекцією (досконалостю) аж до найменьших подробиць. Сей край також добре адміністрований і ведений, а його діяльність так плодотворна, немовби він був богатий в досвід уже від віків".

Також кореспондент „Тану", що їздив разом з Фошем, дуже хвалить господарський стан чеського краю, що пригадує Францію.

Хотячи бути справедливим, треба признати, що характеристика Фоша влучна. Поляки є ліпшими жовнірами як Чехи, але Чехи є ліпшими господарами, і за їх корону вже тепер дістане більше як 2,000 польських марок. Та на скоре банкротство Польщі ще не числім! Франція все в послідній хвилі підіпре той валячийся фінансово „бастіон". А важним для нас є факт військової перемоги Польщі. І тому дуже слушно підніс у „Свободі" „Чуй-дух", що нам треба конче вишколювати наш власний ґенеральний штаб. Послідніх чотири роки цілковито страчено для сеї справи! Ну, що-ж?! Треба бодай тепер надложити опущене!

Клим Обух.

УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ МОСКВОЮ

І знова в аґентській большевицькій шматочці, що видається в Америці за московські гроші для баламущення українських робітників, появилася стаття з вихвалюванням спокою на Україні.

Для схарактеризовання сеї, не першої і певно не послідної, брехні московських аґентів вибираємо з большевицьких ґазет на Україні ось таку китицю вісток:

У Винниці розстріляно 85 Українців за повстанчу діяльність, скривану під маскою „Просвіт".

За повстанне в Сквирі розстріляно 8 осіб.

В Житомірі почалася розправа проти 36 українських селян за участь в повстаннях. Більшість з них правдоподібно розстріляють.

Харківська чрезвичайка арештувала велику масу українських робітників та студентів за видання відозви проти московської комуністичної партії, — відозви, виданої з приводу святковання якоїсь річниці сеї партії.

В Полтаві большевики засудили на розстріл за участь в повстанню Левченка, Міґулю та ще 5 других Українців.

На Волині засуджено на розстріл величезну масу селян та вчителів.

З Одеси вислано відділи кінниці на боротьбу з повстанцями.

Большевицька влада надгородила „медалею червоного прапора" большевицьких військових командантів Фріновського, Літвінова та Кровца за те, що вони відкрили повстанчу орґанізацію українських селян київського повіта та знищили до тла цілу низку сіл, яких населенне мало бути вмішане в сю орґанізацію.

Большевицький військовий командант Фрунзе видав наказ до всіх начальників частин червоної армії, що йдуть битися проти повстанців на Волині та на Поділі, щоби вони палили всі села, через котрі проходили повстанці.

Волинський губерніяльний виконавчий комітет видав військовій команді приказ розстрілювати всіх людий, які не можуть належито себе вилеґітимувати; розстрілювати закладників тих сіл, в яких найдено зброю; палити хати та роздавати сусідам майно родин тих повстанців, що втекли зі села.

В той спосіб проявляє Україна своє вдоволенне з московської большевицької влади, так захвалюваної большевицькими наймитами, і в той спосіб проявляє московська большевицька влада своє вдоволенне з українського вдоволення сею владою.

УКРАЇНСЬКЕ ЖНИВО В АМЕРИЦІ

Українці в Злучених Державах переведуть добре сьогорічне жниво, коли зберуть в літі бодай 2,000 нових членів, старших і малолітних, для своєї орґанізації Українського Народного Союза.

Літо мине і спека мине, але доробок для У. Н. Союза останеться і на холодну осінь та на студену зиму, для добра всіх членів й усього народу.

Тож до діла всі як один, тямлячи стару правду: Один за всіх, всі за одного!

ЯК ПОЛЬЩА ПОЗБУВАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ З ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ

(Від власного кореспондента).

Не подобається Польщі, що з Волині, Холмщини, Підляша й Полісся вийшло значне число українських послів і вона вже знайшла способи, як число українських послів зменшити.

Поки-що треба зазначити двао такі способи, а згодом певне Польща видумає їх більше.

Один спосіб: обвиняти українського посла за такий злочин, який спричинює утрату мандату. Суд виступає з обвиненнями і звертається до сойму з домаганням дозволити судити посла. Сойм, очевидно, коли ходить о українського посла, такий дозвіл радо дав. Посла замикають до слідчої вязниці. Потім судять і засуджують. Де ви бачили польський суд, який не засудив би Українця? Ну, і посол тратить мандат і замість у польськім соймі сидить у польській тюрмі.

Сей спосіб примінила Польща поки-що до українського посла **Марка Луцкевича.**

З приводу промови, яку він виголосив на площі Юра у Львові 18. марта як протест проти рішення Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 р., польський суд виступив проти нього з обвиненнем у державній зраді. Польський сойм на внесеннє суду рішив видати Марка Луцкевича судови і так Марко Луцкевич мав опинитися в польській тюрмі — сперршу як обвинений в слідстві а потім як засуджений.

І коли він доси не сидить в польській тюрмі, то тільки тому, що польські власти не могли його дістати в свої руки. Де він ховається, невідомо; в польській пресі була відомість що він виїхав на Радянську Україну.

З його листа поміщеного в віденськім „Українськім Прапорі" (ч. 20[illegible]) виходить, що він рішив не йти до польської тюрми, тільки укриватися перед польськими посіпаками до того слушного часу, коли зможе виступити як „один з местників за наруги — кривди над Українським Народом".

Словом, Марко Луцкевич вже не буде засідати в польськім соймі. Одного Українського посла Польща позбулася.

Другий спосіб: уневажнювати мандати українських послів на тій основі, що вони не мають польської державної приналежности, отже є чужинці і тому не мають права бути послами.

З таким закидом звернулися польські власти поки-що проти **двох** українських послів: лікаря Миколи Пирогова з Ковля і Василя Комаревича з Володимира.

Справу Пирогова рішив найвисший суд 1. мая — так, як сього Польщі треба. А саме, ствердив, що Пирогів не має польської державної приналежности і тому тратить посольський мандат.

Справу Комаревича суд відложив на місяць для предложення ріжних документів.

Справа Пирогова показує всю самоволю й тенденційність польських властий.

Пирогів жив у Ковлі від 1900 р., мав там нерухомий маєток і довгі роки був міським головою. підчас світової війни, коли, Ковель мали заняти армії центральних держав, він разом з іншими евакуованими виїхав з Ковля до Київа, але в 1919 р. знов вернув до Ковля.

На основі міжнароднього права і міжнародніх договорів коли якась територія переходить від одної до другої держави, то всі мешканці сеї території тратять державну приналежність попередньої держави й набувають державну приналежність нової держави.

Територія, на якій Пирогів мав від 1900 р. постійний осідок, перейшла від України до Польщі. Тим самим Пирогів утратив українську і набув польську державну приналежність.

Одначе польський суд протизаконно рішив, що Пирогів не має польської державної приналежности, і позбавив його посольського мандату.

Чи так само польський суд рішить справу Комаревича, — побачимо.

Так в польськім соймі стало двома українськими послами менше, а за деякий час певне й Комаревич утратить мандат.

Правда, на основі виборчого закона на місце тих послів мають прийти нові з тої самої виборчої листи, але Польща і проти них щось видумає.

Зрештою мабуть Польща швидко візьметься до радикальнійшого „очищування" польського сойму з не-польських послів. В польських політичних крутах носяться з пляном такої зміни виборчого закона, щоби ослабити силу національних меншостий в польськім соймі.

Прага, 24. мая 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

ДО НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ В ЕВРОПІ

МАЛЕНЬКА ПРОСЬБА.

Лихоліттє, яке переживає наш нарід під окупацією Московщини, Польщі і Румунії, спричинило занепад українського громадянського життя і недолю українських установ.

Кроміізза сеї окупації повстали чисельні оселі української еміґрації в чу[illegible] в Европі, котрі орґанізують культурні та гуманітарні товариства та інституції, які дуже часто потребують підпертя від старої многочисленної і доволі заможної української іміґрації в Злучених Державах і в Канаді, а також і в Бразилії.

Саме від тих товариств та інституцій українська преса в Америці дістає до поміщення всякі **довгі звіти** з діяльности і всякі **довгі поклики** у справі допомоги.

задоволити вимоги нашої европейської еміґрації і старається всі ті звіти і поклики по змозі містити.

Але мусимо признати, що їх забогато, як не щодо числа так щодо розміру, і ми, хотяй дуже нерадо, мусимо деякі звіти і відозви відкидати, іменно лише тому, що вони задовгі.

Довгі звіти і поклики не тільки що забирають нам богато місця, але вони також не сповняють свого завдання, бо довгих звітів і покликів часто читачі, навіть не читають, а тільки переглядають, і через те не дуже ними переймаються.

Аби сьому зарадити наша рада така:

1. — Відозви і звіти мусять бути дуже короткі.

2. — Відозви і звіти можна присилати частійше.

3. — Кромі відозв і звітів часто висилати до американської преси **короткі новинки** про діяльність товариств та інституцій і громадське життє земляків.

Перша так зачала інформувати українську пресу в Америці Спілка Українських Студентів в Берліні, а за її прикладом повинні пійти всі другі українські товариства та інституції на еміґрації в чужих краях в Европі.

ЗЇЗД СОЮЗА СТУДЕНТІВ ЧОРНОМОРСЬКИХ НІМЦІВ В НІМЕЧЧИНІ

З Берліна пишуть нам:

В днях 22. до 24. травня (мая) с. р. в місті народження великого німецького поета Шіллера, Марбаху над Некаром, відбувся Зїзд „Союза Студентів Чорноморських Німців у Німеччині", на який запрошено представника Спілки Студентів Українців.

Зїзд відбувався дуже урочисто. Кромі учасників Зїзду були запрошені представники многих організацій як місцевих так і тих, що мають до діла з німецькими кольоністами.

З чужинецьких представників запрошено лище нашого.

Дружні відносини Спілки з Німцями студентами з України почались і більше або меньше інтензивно продовжуються ще від 1921 р. В основу їх покладено спільне бажанне використати час студій для взаїмного ознайомлення і зрозуміння та пізнійшого перенесення сього зрозуміння і на Україну.

„Ви і ми сини одної і тоїж Батьківщини-України" — пишуть в одному зі своїх листів студенти Німці з України. „Наші прадіди перед сотками літ залишили Німеччину і знайшли на Україні другу Батьківщину. Ми цілим життєм нашим звязані з Україною і українським народом. Ваша доля — наша доля. Єднаймось під спільним прапором відродження вільної незалежної України".

Представник Спілки у свому привіті вказав на великє значінне тих гарних відносин, які виробляються тут на чужині поміж українським студентством і студентами Німцями з України. „Не забувайте, любі земляки, — казав він, — що в тих могилах, якими вкрилась Україна в останні роки, поруч з Вашими братами лежать вірні сини українського народу. І ті і другі полягли у відважному бою проти наїзників, які лише прапор свій змінили з трикольорового на червоний, а в усьому лишились тими-ж північними гнобителями, що і Вас і нас протягом століть старались знищити духово-національно [illegible] економічно. Се не далось їм і не вдасться. Запорукою того се, що вчас найбільшого лиха німецького та українського народу не йдемо ріжними шляхами, а хочемо ознайомитись і пізнати одні одних".

Сей зїзд був ще одним яскравим доказом, що студенти Німці з України не лише думками а й ділом єднаються з українським студентством під спільним прапором праці для Батьківщини-України.

А. Падолист.

Вони блукали в межигіррі
Й шукали світло вогняне,
А не знаходячи — в зневірі —
Один одному, ніби звірі
Трощили серце камяне!
І враз зза гір ударив промінь,
До нього всі вони пішли...
У грудях в них спалахнув промінь...
Серця співали, а відгомін
З гори їм кидали орли...
Полізли всі вони на гори
І день і ніч невтримно йдуть!
Уже вони в хмарках прозорих,
Вже хмари далі й скоро... скоро
Вони проміння досягнуть, —
Аж тут орли з гори злетіли
І дзобами у груди їх...
Невтримались і... полетіли...
А з їх пораненого тіла
Струмок рубоновий побіг...

НА СХІД, НЕ НА ЗАХІД!

Большевики кажуть, що по 14-ому марта, 1923, серед галицьких українських націоналістів повстав розлам. Одні буцімто тягнуть ще на Захід, до Західної Европи, до аліянтів, — а другі вже зачали тягнути на схід, до советської Росії. До таких, що нібито тягнуть до аліянтів, большевики причисляють і „Свободу".

Се очевидна брехня, яку кождий розумний чоловік наглядно бачить. Ані наша часопись, ані загалом Українці в Галичині, чи в Америці, не тягнуть до аліянтів.

Іншими словами, ані Українці в Галичині ані в Америці в боротьбі за визвіл Галицької України не орієнтуються на аліянтів. Жадних своїх політичних обчислень не вяжуть ані з матеріяльною ані з моральною помочю аліянтів у сій боротьбі.

В Українців в Галичині і в Америці є така орієнтація:

Творімо силу. Опираймось на власній силі. Числім тільки на поміч України, значить українського народу і тої державної сили, яку він творить і створить в місцевій боротьбі ПРОТИ московської большевицької окупації.

А що Велика Україна лежить на схід від Галичини, не на захід, так наша орієнтація: — На схід, не на Захід!

Сю орієнтацію приняли Українці, чи Галичани чи Придніпрянці, котрі хотять скинути ярма окупації із своєї нації. Вони працюють і творять українську державну силу, з якої неодмінно виросте українська держава. Виросте як сума спільної праці і спільних змагань і спільних сил.

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОСТИ ГРУЗІЇ І УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО.

У неділю 27-го травня (мая) с. р. грузинська кольонія в Берліні урочисто святкувала національне свято відродження державности Грузії. На це свято були запрошені і українські студенти.

Спілка Студентів Українців у Німеччині надіслала лист-привитанне до грузинських студентів, в якому висловила свої побажання, щоби грузинський нарід як найскорше осягнув свою мету і святкував своє велике свято у звільненій від ворогів Грузії.

Представник Спілки на святі склав слово привіту до всієї грузинської кольонії в Берліні і заявив щире бажанне українських студентів розвивати і зміцнювати дружні звязки з грузинським студентством та громадянством, щоби спільно і в порозумінню вести працю за визволеннє як України так і Грузії від спільного ворога московського наїзника.

Всі присутні грімкими оплесками виявили своє задоволеннє і повну солідарність з думками, висловленими представником українського студентства.

Володимир Бирчак.

ЩО ЧУВАТИ?

— Товаришу, що чувати?

Кілько разів на день ви чуєте се слово? Ви чули його на вулицях Львова в листопаді 1918 року й чули його у Станиславові в маю 1919 і чули його в Чорткові й Борщеві і в Камянці і у Відні і в Німецькій Яблінці й на Домбю... І чули ви його в Рівнім і у Винниці і в Могилеві і у Старій і Новій Ушиці і в Перемишлі і знов у Львові і знов у Відні. Десять разів вичисліть усі місцевости на земній кулі, де тільки живуть наші земляки — а всюди почуєте се питанне. Що більше: ви спізнаєте спеціяльний тип людий, які цілими днями тільки й бігають по вулицях і звітують:

— Товаришу, що нового?

Рано, в полудне й у вечір. На вулиці, в казарні, в театрі й дома і в бюрі.

— Товаришу, що нового?

Я розумію добре. Є люди, які жиють самі, своїм життєм, своїми ідеями. Сі носять усе свою дорогу Вітчину у своїй груди, носять доти, доки живе їх грудь. Та грудь кріпка як найкріпша твердиня. — Що нового? — А щож нового може бути? Нічого нового, бо вірив я вчора в нашу справу, вірю нині, й завтра однаково віритиму. Бо ні буря, ні грім, ні лють ворога, ні його підлестне хитрість не вирве мені тої віри з груди. Що нового? Нічого — я все і всюди однаково вірю.

Але є й люди, які жиють без отєї віри. Є люди, для яких вітчина істнує не в їх власній груди, а десь поза нею й поза ними. А там поза ними розбурхане море. Бє филями, раз пригожими, то знов смертоносними. Бє филями й на них наводить страх. І вони раді що дня, що години почути якусь добру вістку, що їм додалаб сили. Вони подібні до стінних годинників, що тільки уложені нормально йдуть. Та воєнні події й наше лихоліттє вивели їх із нормального положення й вони втратили усю свою силу. Що дня, що години треба пальцем кивнути їх маятник, що дня, що години майже, потребують вони доброї вістки, щоб могли далі йти.

— Товаришу, що чувати доброго?

Брате, коли сам ти маєш сильну віру, кинь йому день у день добру вістку, нормальний час уложить знов нормально ті годинники й вони добре йтимуть.

Володимир Бирчак.

ПОЗІР! БАТЬКИ! ПОЗІР!
В НЕДІЛЮ, 1. ЛИПНЯ 1923
о 2-ій годині пополудни відбудеться в Народнім Домі
ЕҐЗАМІН
Ваших дітей Української Школи при Нар. Домі (на горах міста) Джерзи Сіті, Н. Дж.
Проситься всіх прибути!
49-50

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ.

ПО КАТАСТРОФІ.

Від негативізму до позитивізму

(З львівського „Діла").

I.

Стоїмо в обличчу великої національної катастрофи, одної з найбільших які знає тисячелітня історія України: упадку Української Держави і важких наслідків сього історичного факту. Наслідків на цілій лінії. На цілій майже українській етнографічній території, у всіх майже областях українського національного життя. Над Дніпром і над Дністром, — політичних, культурних, економічних.

Катастрофа ся стане ще більшою, коли візьмемо під увагу обставини, в яких вона скоїлася. Як корисно, казково корисно обставини сі зложилися були для нас — починаючи від спадення з нас вікової неволі на цілій нашій етнографічній території (буквально!) після упадку Росії й Австро-Угорщини, аж до могутньої чужої протекції і допомоги для збудування незалежної Української Держави!

Та просто страшно виходить катастрофа ця, коли поглянемо на неї крізь призму, що покаже нам її головні причини й її головних виновників. Причини і виновників, які довели до того, що 40-міліоновий український народ — одинокий нині великий культурний народ на світі, який і дальше не має ще своєї власної національної держави, і який під тим оглядом має за товаришів недолі тільки 236 міліонів азійських Індів, 64 міліонів азійських Монголів, 27 міліонів африканських Кафрів і Зулюсів, 10 міліонів американських Індіян.

Такий оконечний результат великої світової війни 1914 — 1918 рр. для України. Такий результат великанських жертв крови і матеріяльних, які у війні сій, і після неї вже, зложив український нарід. І яка принесла здійснення національних мрій цілому рядови блищих і дальших сусідів наших — до маленької Литви включно.

Не завернемо подій, які перейшли уже до історії й які спричинили нинішню нашу катастрофу. Але коли з катастрофи сеї хочемо скористати на будуче, то мусимо запитати себе, які були її головні причини та хто передовсім несе вину за неї — і з того всього здати собі ясну, щиру, безпристрасну справу. Ми мусимо катастрофі сій заглянути сміло в чі — так, як се роблять по кождій катастрофі на війні тямучі військові генеральні штаби. І як вони — витягнути відповідні консеквенції.

II.

Пригляньмося катастрофі нашій з 1918 р. дещо блище.

Вже сам спосіб, в який повстала Українська Держава в 1918 р. мусить глибоко застановити кождого тямучого Українця. Бо й справді. Чи не слід глибоко застановитися, поставивши тільки побіч себе такі факти: великий 40-міліоновий український народ, з чого 3 міліони зі зброєю у руках, при рівночаснім розвалі Росії взагалі й російської державности на Україні з окрема — з одного боку — і необхідність кликати аж чужу поміч, щоби на Україні збудувати Українську Державу — з другого?

Чому Українська Центральна Рада що не тільки проклямувала українську державність, але й закріпила українську землю за українським мселянством, була приневолена кликати аж чужу поміч для збудування Української Держави на Україні — се ми всі знаємо аж надто добре. Була приневолена, бо українські збройні міліони або стояли в рядах ворогів України, або — по влучному німецькому вислову — творили на Україні — Мексико...

І отсе становище українських народніх мас у сій високо історичній хвилі — се перше, на що треба звернути увагу кождому, хто шукає за причинами нинішної нашої національної катастрофи. Звернути увагу — і глибоко застановитися.

Ще глибшої застанови вимагає те, що мало місце на Україні дальше. Не зважаючи на повний розвал Росії з одного боку та на могутню чужу допомогу з другого — ми всеж таки Української Держави на Україні не збудували.

Чому? Бо місце стихійних негативних сил, які від першої хвилі виявили були повне нерозуміння Великого Моменту, який переживає Україна і для приборкання яких Українська Центральна Рада покликала була чужу збройну поміч — місце згаданих негативних сил скоро, дуже скоро, заняла сама... Українська Центральна Рада. Свідчить про се наглядно ціла дальша діяльність Центральної Ради. Діяльність, результатом якої був важкий своїми наслідками конфлікт між згаданою Радою і покликаними нею Німцями. Конфлікт, викликаний не із-за національно-державних, але виключно з соціяльно-економічних причин.

Конфлікт сей покінчився, як відомо, державним переворотом на Україні й усуненням соціялістичної Центральної Ради від державної керми, не торкаючи зовсім української державности як такої. Та у відповідь на зміну внутрішнього устрою Української Держави українська соціялістична і з дрібними виїмками також і не соціялістична інтелігенція з великим завзяттєм кидається у вир бойкоту, саботажу й анархії та з повною свідомістю організує збройне повстання українських мас проти Української Держави. Збройне повстання в імя знова соціяльно-політичних кличів і в спілці з московськими большевиками (порозуміння В. Винниченка з Х. Раковським і Х. Раковського з повстанчими отаманами!), яке завалило Українську Державу і видало Україну в руки нинішних власників її.

І отсе становище української інтелігенції у сій високо історичній хвилі — се друге, на що треба звернути пильну увагу, шукаючи за причинами і висновками нинішної нашої катастрофи.

Все инше, що мало місце на Україні і дотично України опісля, як український погром у Галичині й на Великій Україні в 1919—20 рр., Українську Землю від Карпат по Кавказ, а вкінці формальна остаточна ліквідація української державности в Парижі і в Москві в 1923 р. — се вже наслідки тільки катастрофи, яку спричинили в 1918 р. над Дніпром саміж Українці.

Наслідки — а не суть катастрофи.

III.

Чи усвідомлення причин сучасної національної катастрофи в нас наступило вже?

Аж надто вимовну відповідь на се питання дає наша сучасна політична публіцистика. Однаково: книжкова, журнальна і газетна. Однаково: краєва і загранична.

Перегляньте тільки найновійші наші публікації з того обсягу. Як реагують вони на велику катастрофу, яку переживає саме нація? Чи багато в них глибшої застанови над причинами сеї катастрофи? Чи багато зусиль скористати з досвіду, який так дорого коштує нас? Чи багато охоти навчитися чогось з лекції, яку отсе знову дала нам історія?

А політична публіцистика — сеж зеркало думок народу. Се — сумління нації.

Не маю наміру подавати тут подрібного огляду сучасної української політичної публіцистики. З окрема — політичної публіцистики провідних органів сучасної української політичної думки. Зверну увагу тільки на дещо, що найбільш вражає думаючого читача. На те, що найбільш характеристичне для нашої політичної публіцистики під сучасну хвилю.

Отже передовсім слід ствердити одно: повну майже недостачу в нас глибшої застанови над причинами нинішної нашої катастрофи. Глибшої застанови — і самокритики. Переглядаючи політичну нашу публіцистику за останні 5 літ, мається враження, що 1917—1918 рр. в нас зовсім не було та що 1919—23 рр. впали на нас наче грім із ясного неба.

Правда, є дрібні виїмки. Та виїмки тільки ще більше підчеркують загальне правило.

Як дуже ріжниться під сим оглядом від української нпр. публіцистика російська (розум. — еміґрантська)! Там ідеживa аналіза причин, що привели Росію до нинішнього катастрофічного положення її. Аналіза причин не тільки безпосередніх, але й глибших — до безпощадного самовичування включно, якого зразок український читач може прочитати нпр. в Л. Н. В. 1923, кн. III, ст. 263.

Та не тільки недостача глибшої застанови над причинами нинішньої нашої катастрофи та брак самокритики характеризує сучасну українську публіцистику. Ще більш характеристичне для неї щось инше. А саме: виправдування, похвалювання а то й дальше проповідування того, що привело на нас нинішню катастрофу.

Загляньте нпр. до провідного краєвого журналу Західної України „Л. Н. Вістника", 1922, кн. VI, ст. 281 і ви побачите наглядно, що становище Українців у 1918 р., яке довело до упадку Українську Державу, не тільки оправдане, але з українського національного погляду навіть похвальне, а всі, що инакше дивляться на сю справу — москвофіли!

Загляньте дальше до другого журналу — органу еміґрації з Вел. України: „Нової України", 1923, кн. 1—2, ст. 64-65 — і ви знова побачите наглядно проповідування вищости соціяльно-політичних інтересів над національно-державними — проповідування отже і дальше того, що є одною з головних причин упадку Української Держави в 1918 р. і нинішніх наслідків того упадку.

Вже як природний наслідок згаданого вище становища нашої публіцистики є третє, що характеризує її. Се шукання головних виновників нинішньої нашої катастрофи не серед нас самих, але поза нами — звалювання вини на других.

Загляньте знова до третього журналу — органу галицької еміґрації за кордоном: „Визволення", 1923, III, ст. 1—2 — і ви прочитаєте там між ин. дослівно ось що: „Що Україна розшматована на чотири части, поневолені чужими державами, що український народ мусить ще звести важку боротьбу за шлях до ясної будучности, — винен сьому той великий, страшний злочин, який сповнили побідні держави антанти, потоптавши прапор самовизначення і повернувши світ у варварство".

Та отсе становище нашої політичної публіцистики до найновійшої нашої національної катастрофи та її наслідків, се ще не все, що викликує невідрадні рефлєкції в увахного читача.

Не менш неґативне враження викликає й те, що згадана публіцистика пропаґує як засоби, які мають вивести націю з нинішньої її недолі та завести її до її остаточної мети.

Отже передовсім: нехіть до орієнтації на власні сили. Бо в орієнтації сій Л. Н. В. (1922. V, 156) бачить тільки „познаки втоми волі і думки" — у противенстві, очевидно до орієнтації на чужі сили, що познак таких немає.

Отже дальше: відраза до органічної праці. До праця ся пригадує томуж Л. Н. В. (тамже) „працю органічну" в Польщі, що „зачалася ревізією традицій 63 року, а скінчилася добровільним уділом польської делеґації в урочистости відслонення памятника Катерини II. у Вільні 24. вересня 1904 р." І збудуванням польської держави — слід докінчити.

А за те: „активізм", „громадження енергії нації", „національна револючія" — Л. Н. В. (1923, I-II). Та яка користь з перечислених засобів, коли нація не вміє вдержати тривало їх здобутків?

А за те: ксенофобія, зоольоґічна ненависть до мужинців, що живуть на Україні — отсе другий шлях, яким гадають завести націю до волі другі наші публіцистичні органи в краю і за кордоном. Та яка користь і з найбільшої навіть ксенофобії коли в нації нема позитивної любови до свого — національного?

І т. д. і т. д.

IV.

Де вихід з нинішньої нашої великої національної катастрофи? Де шлях, що веде до визволення нації?

Перше, ніж дати відповідь на поставлені питання, треба відповісти на питання, що таке визволення?

Всяке визволення складається з двох етапів: 1) скинення неволі; 2) вдержання здобутої волі.

Та як у нас загально розуміють визволення

Ми всю нашу увагу звертаємо тільки на перший етап його — неґативний: боротьбу з неволею.

На другий етап визволення — вдержання здобутої волі — ми в нашій національній праці досі не клали належної ваги.

А тимчасом отсей другий етап визволення — куди важнійший етап, ніж перший. Бо ми маємо у всесвітній історії цілий ряд прикладів, коли народам вдавалося скинути зі себе неволю, та всеж таки вдержати за собою здобутої хвиле во волі вони не зуміли. З окрема — дуже повчаюча під сим оглядом історія визвольних змагань українського народу. Пригадатиб тільки Хмельниччину та 1918 рік, щоби наглядно переконатися про правду сказаного вище.

І на отсей другий етап боротьби за визволення — етап позитивний — слід звернути увагу українському громадянству.

В чім його суть?

У заложенню серед нації кріпких ґранітних фундаментів під тривале визволення.

Фундаментів: моральних і матеріяльних.

Передовсім — моральних. Бо і найбільші матеріяльні засоби не принесуть нації визволення з неволі, коли нація не схоче пожертвувати їх для свого визволення. Правду сього зайвий раз досвідчила на собі дуже трагічно саме Україна.

В якім напрямі повинна йти моральна підготовка нації до майбутнього тривалого визволення, се показує нам дуже наглядно аналіза причин нинішньої нашої катастрофи. Вона повинна йти в напрямі виличення нації з двох недуг: з анархії та з нездорового матеріялізму.

Ми мусимо вже раз усвідомити собі, що перша умова сили громади і нації — се громадська і національна карність і дисципліна. Що анархія і міжусобиці роблять з громади і нації безладну і безсильну масу, яка ніколи не встоїться перед зорганізованим напором противника і мусить впасти жертвою його затій. Памятати про се ми мусимо завсіди і всюди: як члени громадських організацій і як члени нації, як одиниці і як збірне тіло.

Ми мусимо дальше усвідомити собі що визволення нації можливе тільки тоді, коли справі сій будуть підпорядковані всі инші справи: матеріяльні, клясові, партійні, особисті. Що ставлення матеріяльних, клясових, партійних, особистих справ вище національних веде безумовно до національної катастрофи та що національна катастрофа дотикає також і матеріяльні інтереси нації. Наглядний приклад: Велика Україна.

Та передовсім ми мусимо усвідомити собі глибоко одно: що головна вага визволення нації лежить не у неґативнім етапі його, але в позитивнім. Що значно лекше скинути зі себе неволю, ніж вдержати осягнену волю. Що український народ уже нераз скидав зі себе кайдани неволі, та ніколи не зумів закріпити за собою волі.

І підняти плянову, систематичну, реальну, позитивну працю в напрямі приготування нації до зустрічі майбутньої волі — отсе велике завдання кождого, хто здає собі справу з причин історичних і нинішньої нашої катастрофи.

Ів. Кревецький.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

З ЖИВОГО МЕДВЕДЯ.

Оповіданнє з часів панщини.

(4)

— Нехай так. Я вже знаю, як змайструвати решітку і замки до дверий. Вийде, чи увійде лиш той, кого я схочу випустити, чи впустити... Правда! Тепер нагадую собі. То я робив окуттє до дверий в коморі і замок...

— Коли і як гадаєш викрасти її, і як приставиш її до своїх циганів? І як все те зробиш, щоби пан не догадався моєї участи в цілім сім ділі? Або щоби не міг закинути мені, що я міг, та не перешкодив побігови...

— Все те лиши мені. Я вже маю плян. Решту вимудрую тоді, коли буду приладжувати клітку для птички. Маємо богато часу... цілу добу.

— Ти можеш так говорити. Ти молодий. Але мої години почислені. Я, буває, сяду собі грітися до сонічка, з люльочкою в роті. Мені робиться так любо... Мій дух неначе засипляє, неначе лине у той світ. Я так і жду, коли душа розстанеся з моїм тілом. Коли маю лягати спати, я все вийду в сад... Прощаю ті груші, яблінки, вишні, що сам виплекав; гляну на зоряне небо, погладжу Сірка... Бо мені все бачиться, що як всну, то всну вже на віки. І нині бою ся, що Бог покличе мене до себе, ще заки Оришка буде безпечна... Чуєш?... Хтось вертиться коло кузні... Може то пан підслухує?

Циган вхопив великий молот, підступив до дверий і став наслухувати.

— Твоя правда, — каже. — Хтось під дверми на підслухах.

Стиснув молот і обережно відхилив двері. Хтось стрибнув за угол кузні. Циган за ним і хап за обшивку.

— Ти, злодію, що тут згубив?

— Не кричи! То я, Ярема. Хто у тебе?

— То справді Ярема. Агій! Ти чого підслухуєш, не вліз у хату.

— Бо в тебе хтось є. Я не хочу, щоби нині мене бачили тут.

— То старий Клепа. Ходи! Ти нам в саму пору нагодився.

Оба увійшли в хату.

— Ти не в Молдаві? — Клепа спитав здивуваний.

— Я лиш до Снятина доїхав. Там передав мій товар мому приятелеви і сам скочив до Сивульського, приятеля покійного Харевича. Зорудував поручену мені орудку і разом з ним зараз поїхав до Галича вписати грамоту в ґроді. Нас здивувало се, що грамота, яку небіжчик мав вписати в ґроді, ще не вписана. Але вчера ми дізналось, що тут сталося. Ми здогадалися, чому грамота не вписана. Небіжчик мабуть з нею їхав до Галича і не доїхав... Чи знайшли грамоту?

— Яку? — спитав Клепа.

— Котрою небіжчик пускав Оришку на волю.

— Мабуть не знайшли... Або знайшли і спалили, бо Оришка лишилася, так як я, як всі хлопи села, рабом нового пана.

— Горе мені!

Ярема закрив лице долонями.

— Завтра о тій порі Оришка буде вільна.

— Та як? Увільнить її новий пан? Не вірю.

— Ми увільнимо її... Ми оба. Себто я і циган... Чи, радше, сам циган. Добре, що й ти тут.

— Як увільните? Іде її сховати? Бо се друге важнійше і не таке легке.

— Заки розкажемо як, — обізвався циган, — ми ще самі не знаємо, як. Але, заки зачнемо, скажи нам одно... Чи ти маєш спосіб пробратися з дівчиною, як тобі її передамо, до Болдави?

— Чи я раз там був? Сідаю на віз, тай їду.

— Так не можна. Погоня піде в сей і в той бік, переймуть.

— Гм... Завтра з Галича іде водою великий сплав. Поведуть мої приятелі. Піде аж під молдавську границю.

— Всьо складаєся як найліпше. Ти, Яремо, зараз вертай до Галича. Спонукай твоїх приятелів, щоби не гаялися. Завтра о сій порі сплав, очивидно з тобою мусить дожидати нас за Нижневом, перед Кутисками. Там передамо тобі дівчину...

Чи сплав великий? Мають дошки?

— Більший не може бути.

— То нехай приладнають його так, щоби міг перевезти на той бік пару коний з візком.

— На що?

— Чим менше будеш знати, тим ліпше для тебе. Лише роби так, як я тобі кажу; то всьо буде добре. Завтра середупівночи за Нижневом дожидай мене з Оришкою. Ти попливеш з нею далі рікою, а проберуся на той бік. Вже мене тут більше не побачать. Ти як сюди дібрався? Возом, чи пішки?

— Верхом. Коня лишив у лісі.

— То сідай йна коня і гони назад до Галича. Сплав нехай ще на зорях вічалить.

Ярема виїхав.

На другий день коваль прийшов до двора. З вікна комори виймив решітку, виймив двері і зробив так, як приказав пан. З роботою був готовий ще заки сонце стануло над головами. Пан оглянув роботу і похвалив.

— Комора лишиться без решітки, без кованих дверий? — спитав циган.

— Та треба би вставити нову решітку, обкувати двері... Є в тебе залізо?

— Є, але в Нижневі. Як би пан дали мені візок і коні, то я зараз поїхав би, привіз би і зараз взявсь би до роботи. До вечера, або до півночи всьо буде готове.

— Буде готове, кажеш?

— Хибаб я не був я. Але як дасте найліпші коні, щоби я міг скоро заїхати до Нижнева і скоро вернути. Візника не потребую. Сам буду поганяти.

— Добре. Запрягай їдь!

Циган поїхав.

По полуденку пан позвав Оришку до хати садівника. Ввів її у світлицю і каже:

— Від тепер се буде твоя хата. Гадаю, сама подякуєш мені за те, що не будеш спати під тим дахом, під котрим ще тепер моя спалня.

Слова „ще тепер" вимовив протяжно, підсміхаючися. Оришка, не знаючи намірів пана, справді була вдоволена з того, що не буде, як гадала, спати під тим самим дахом, що й він. Вона й не знала, що грамота, котрою небіжчик даровував їй волю, пропала. Все ще надіялася, що грамота знайдеся, та що Ярема забере її звідси. Роззиралася по світлици, котру Клепа причепурив для неї так, як приказав був пан. На превелике її диво, пан вийшовши із світлиці, запер за собою двері, прикрутив ключ, виймив його і сховав до кишені. Вийшов з хати, обійшов її і приступив до вікна.

— Ключ від твоєї клітки, — промовив крізь вікно до остовпілої, — беру з собою, бо боюся, щоби твій суджений, старий Клепа ще перед шлюбом не вліз в ночи до тебе. Іду діставати-меш кріз вікно. Решітка густа, але малий глечик пропхають. Клепа розкаже тобі, як я загадав ущасливити тебе.

Оришка заломила руки. Вона вже знала, що її жде.

Пан поїхав до Галича. Ледви він відїхав, надїхав хтось з противної сторони. Клепа вийшов подивитися, хто се такий.

— Неначе панські коні, — сказав до себе. — Ті, що циган взяв до Нижнева... Таки справді панські. З ними циган.

— Ти до Нижнева не поїхав? — спитав, вийшовши до цигана.

— Єта чого? Я в Нижневі нічого не згубив.

— По залізо...

Циган зареготався.

— Я збрехав на те, щоби коні і візок дістати від самого пана, бо красти не хочу. Знаєш, що я поклався був залишити злодійство, отже відвик від ремесла моїх батьків, дідів і прадідів. Тепер не виведу коний зі стайні по злодійськи, бо пан сам дав мені їх. Чи ти чув, щоби він приказав мені звернути йому коні, або щоби я прирік сам звернути їх?

— Такого я не чув, але, мені бачиться, що йому й на думці не було коні з візком дарувати тобі.

— Я не Господь Бог, щоби знав, що в него на думці було, або не було. Я знаю лиш те, що я говорив і що він говорив. Я сказав „дайте коні і візок", він відповів „бери". „Сказав „бери", отже я взяв. Не сказав „віддай", отже не віддам.

— То ти до Нижнева не думав їхати?

— Мині ані снилося таке. Я засів у лісі, ждав, аж пан виїде... Пташина вже в клітці?

— Та в клітці. І нема способу видобути її. Пан замкнув і взяв ключ з собою.

Сей замок я зробив.

— Так що з того, коли ключ в кишени пана.

— І в моїй. Ти забув, що я циган? Хоч тоді, коли я робив замок до комори, вже покинув був злодійство, злодійська жилка і злодійскі звички таки ще не покинули мене. Циганська вдача перемогла. Я, на всякий случай, зробив два ключі. Один дав небіжчикови панові, другий заховав у себе... Я тепер іду до моєї хати, забрати на візок моє начиннє, тай решту моєї праці. Оришці скажи, щоби ладилася вдорогу. Зараз як смеркнеся, приведи її до мене. Ключ до її хати вже тепер лишаю в тебе. Як випустиш її, замкни назад, всунь в дірку отсей кусничок заліза. Ключ вкинь в кущі, або у колодязь.

(Конець буде).

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Отсим повідомляється, що піврічні збори шеровців Українського Народного Дому відбудуться дня 1-го липня о годині 4-ій пополудни в гали У. Н. Дому. Проситься всіх шеровців прибути на піврічні збори, бо на зборах має рішатися дуже важна справа, а то справа будови школи при Народнім Домі, котра є конечна для нас Українців в Клівленд. Тож проситься всіх прибути на сі важні збори. 48-9

ЗА ЗАРЯД У. Н. Д.:

Семан Федик, предс.,

В. Репужинський, рек. секр.

Др. Кость Левицький.

З НЕДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ

Перший Державний Секретаріят у Львові.

Члени Української Національної Ради, які були у Львові з кінцем місяця жовтня 1918 р., радили постійно („в перманенці") як Українська Національна Рада, вирішуючи всякі справи дотично перейму державної влади, як також державної адміністрації і військової організації на території Східної Галичини. Але вже в перших днях листопада 1918 р. відчували вони потребу екзекутивного органу, щоб виконував рішення Української Національної Ради.

Тому на засіданню Української Національної Ради у Львові дня 7. листопада 1918 р. піднесено думку, щоб вибрати референтів до полагоджування справ, в часі наради названо тих референтів державними секретарями, а в дні 9. листопада 1918 р. приняла Національна Рада предложенне президії і вибрала державних секретарів: Др. Кость Левицький, президент Ради державних секретарів і державний секретар для скарбових справ; др. Льонгин Цегельський для внутрішних справ; Дмитро Вітовський для військових справ; Іван Мирон для шляхів; Ярослав Литвинович для торговлі і промислу; Ол. Пісецький для чот і телеграфів; Олександер Барвінський для віроісповідання і просвіти; Др. Сидір Голубович для судівництва; Др. Стефан Баран для земельних справ; Др. Іван Макух для публичних робіт; Антін Чернецький для праці і сусп. заопікування; Др. Іван Куровець для суп. здоровля, і Др. Василь Панейко для закордонних справ.

Справи апровізації мав заступати в державнім секретаріяті голова харчевого уряду др. Стефан Федак.

Того дня устійнено також назву держави, та принято, замість галицько-української, державну назву: Західно-Українська Народня Република.

Відтак по довшій нараді приймила Українська Національна Рада на предложенне п. Д-ра Романа Перфецького отсю постанову: „Українська Національна Рада як найвисша власть українських земель бувшої австро-угорської монархії, у змаганню до здійснення національного ідеалу всього українського народу, поручає Державному Секретаріятови поробити потрібні заходи для зединення всіх українських земель в одну державу". Отся самозрозуміла думка державна вважалась у нас „ваненним" словом, що нам зараз сотворить Соборну Україну, а тут тимчасом треба було добувати власть на українських землях бувшої австро-угорської монархії, бо польське повстанне у Львові було що раз грізнійше...

Та в дні 10. листопада 1918 р. відбулось святочне зібранне членів Української Національної Ради в палаті Намісництва у Львові, де наш сеніор Юліян Романчук іменем Української Національної Ради відібрав приречення від державних секретарів.

Державний секретаріят зараз покликав до життя фінансову комісію, до котрої запросив: пп. Булика, Кульчицького, Саєвича, Говиковича, Литвиновича й Голубовича. Отся комісія рішила вислати п. Яр. Литвиновича до Відня в ціли виєднання фінансової допомоги, та піднесла потребу затягнення внутрішної державної позички й видавання тимчасових банкових бонів.

У дні 12. листопада 1918 р. піднесено на Українській Національній Раді потребу поширення Національної Ради, так, щоб в її склад входили іще члени вибирані повітами і припоручено Раді державних секретарів виладити відносний розпорядок.

Тогож дня приняла Рада державних секретарів проект тимчасового основного закона про державно-правну самостійність Західно-Української Народньої Републики, та отсей проект ухвалила одноголосно Українська Національна Рада дня 13. листопада 1918 р. як перший основний закон Західно-Української Народньої Републики. Сей основний закон оголошено з датою 15. листопада 1918 р.

Тоді предложив секретар для військових справ Дмитро Вітовський перший проект військової організації, що одобрила Національна Рада.

В дні 15. листопада 1918 р. прибули до Львова делегати з Буковини пп. Др. Мирон Кордуба й Безпалко, які повідомили, що румунські війська заняли українську територію Буковини. Проти сього рішено внести протестову ноту.

Дня 16. листопада т. р. одобрила Українська Національна Рада розпорядок, предложений Державним Секретаріятом у справі поширення Національної Ради членами, вибираними з повітів, як також приняла тимчасовий закон про державну адміністрацію Західно-Української Народньої Републики.

Того дня одержали ми перший лист від Президента Д-ра Евгена Петрушевича з Відня з повідомленнєм про останні події та переворот у Відні, так, як комунікація на Перемишль і Краків була перервана між Львовом а Віднем, та аж у другій половині листопада 1918 р. навязано особовий і листовий рух з Віднем на Стрий, Лавочне й Будапешт.

У дні 17. листопада 1918 р. постановила Рада державних секретарів видавати Вістник державних законів і розпорядків і передала редацію проф. Д-ру Василеви Щуратови.

На предложенне Ради державних секретарів дала Національна Рада своє уповажненне до затягнення внутрішньої державної позички, в дні 18. листопада 1918 р., бо Поляки полишили нам каси податкових урядів майже всюди порожні, так, що не було гроший на покриттє найконечнійших видатків державної адміністрації. І так між иншими приїхав був до Державного Секретаріяту у Львові о. Остап Нижанківський від Окружної Національної Ради у Стрию та зажадав негайної дотації кількох мілїонів на виплату урядових поборів і на удержанне війска, що стояло під обласною Конмадою у Стрию.

До сього прийшла справа організації зелізничих шляхів, що війною були винищені та не мали потрібних припасів вугля, а знов не було парових машин, приладжених до опалювання ропою. До того страшний натовп війска, вертаючого домів з усіх боєвих фронтів, витворював незвичайне замішанне, так, що наладнанне зелізничого руху було дуже утреднене.

А тут у Львові тимчасом наше війско мусіло вести формальну війну з польською боївкою, котрій всіми можливими силами помагало польське населенне міста Львова. Військова допомога з Київа не прийшла до Львова, бо тамошні Січові Стрільці обернулись проти Гетьмана й супроти сього також Боєвий Комітет, оснований при Головній Раді галицьких, буковинських і угорських Українців у Київі, не міг розвинути своєї діяльности на допомогу рідному краєви. Також з галицької провінції не приходила військова допомога на ратуванне Львова, хоч ми на всі сторони висилали людий й письмами кликали помочі. Один тільки Золочів відізвався та прислав кілька сотень, що ледви заповнили найконечнійші прогалини нашого боєвого фронту в самім Львові...

В таких обставинах не легке мав завданне перший державний секретаріят у Львові. Тоді дехто піддавав нам думку, щоб державний секретаріят виїхав зі Львова в инше місце, звідки мігби свобідно кермувати державну організацію. Але державний секретаріят не хотів сього робити, вважаючи своїм обовязком: оставати разом з війском у столиці краю.

Тому наші мирові переговори з польською стороною протягались з дня на день, а Поляки ставили щораз то більше неможливі умови перемиря.

Дня 18. листопада 1918, виїхав сам Дмитро Вітовський зі Львова, щоби з краю добути військову допомогу для Львова.

Наслідком сього скликав я Раду державних секретарів, щоб остаточно вирішити справу мирових переговорів з польською стороною. Отся нарада відбулась у днях 19-го і 20-го листопада 1918 р. та і в ній брали участь також пп. Др. Михайло Лозинський і Др. Роман Перфецький як наші делегати до переговорів з Поляками та комендант нашого війска у Львові, п. полковник Гнат Стефанів.

Делегати до переговорів з Поляками представили звіт зі своїх заходів та зажадали рішучої постанови, чи мають обставати при попередніх услівях, щоб допровадити до безглядного усунення польської боївки зі Львова, чи мають згодитися на лекші услівя з огляду на стан нашого війска.

По сім звіті просили ми п. команданта Гната Стефаніва, щоб нам сказав, як представляється сила нашого війска у Львові, бо тільки на сій підставі можемо вирішити про вказані диспозиції для наших делегатів до переговорів з Поляками. Тоді комендант п. Гнат Стефанів заявив нам рішучо, що як у найблизших днях прийде потрібна військова допомога з краю, то він протягом двох-трьох днів очистить Львів від польської боївки, а як зараз не прийде потрібна військова поміч, то він у всякому разі буде всилі удержати Львів через два до три тижні.

На підставі такого запевнення і успокоєння, як також переконаны, що край дасть потрібну військову поміч, вирішила Рада державних секретарів одноголосно, що наші делегати в переговорах з Поляками мають ясно і явно обставати при попередніх услівях.

Тогож дня, 20. листопада 1918 р., вечером відбулися переговори з Поляками та покінчились розбиттєм, бо польська сторона, вислухавши непохитні домагання наших делегатів, відповіла, що не вважає за доцільне далі переговорювати.

Дня 21. листопада 1918 р. відбулося передполуднем засіданне Української Національної Ради, на котрім предложено звіт про розбиттє мирових переговорів з Поляками; рішено видати проклямацію до народу: „до зброї", та принято судовий закон, предложений д. секретарем судівництва п. д-ром Сидором Голубовичем.

Пополудні того дня мала відбутись нарада державних секретарів, але заки отся нарада розпочалась неожидано донесено з нашої Команди, що становище нашого війска у Львові є дуже критичне, бо Поляки через ґр. Скарбка одержали кілька тисяч війска на поміч і тому державний секретаріят мусить зараз виїхати зі Львова. Тоді зажадав я потвердження сеї вістки через самого команданта п. Гната Стефаніва, наслідком чого прислано до мене двох четарів, котрі заявили мені з приказу п. команданта, що воєнна ситуація вимагає сього, щоби я з державними секретарями негайно виїхав зі Львова.

Наслідком сього зачали товариші державні секретарі поквапно вибиратись у дорогу, а я пішов до Народнього Дому, де була приміщена наша військова Команда, щоб іще особисто розмовитися з командантом п. Гнатом Стефановим.

Та від нього я дізнався, що супроти критичного моменту він зі стратегічних зглядів постановив вийти зі всім нашим війском зі Львова, бо не може допустити до сього, щоб Поляки цернували наше ійвксо і знищили осередок нашої армії. Тому зажадав він, щоб державні секретарі в найблизших годинах виїхали зі Львова й поставив їм до диспозиції потрібні авта.

При пращанню потішав мене п. командант Стефанів тим, що наше війско, виступивши зі Львова, негайно скріпиться частинами з краю і до кінця місяця листопада с. р. знова возьме Львів.

Отсі причини, се значить несподівані обставини, в яких найшлось наше війско у Львові, примусили нас виїхати з тяжким серцем, вечером 21. листопада 1918 р. зі Львова на Жовкву, Камінку Струмілову й Золочів до Тернополя... Я пращався зі Львовом в тій сердечній надії, що незабаром побачу наш Львів. Та покищо не судилось...

(Укр. Скиталець).

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

о. Гнат Мулик, парох Залукви галицького деканата, висл. декан войнилівський, совітник Метропол. консисторії, помер в Залукві, 22. травня с. р., в 74 р. життя, а 46 священства. Покійний належав до найревнійших душпастирів. Мимо глибокого віку ніколи не відмовлявся від громадської праці. Як парох Ілемя, Сівки Войнилівської і Залукви лишив по собі всюди гарні памятки своєї священичої і громадянської праці. Похорон відбувся в суботу 26. травня. В. И. П.!

о. Іван Рудницький, заліщицький декан, парох в Торськім, помер дня 16. травня 1923. в 71 році життя а 45 священства. Покійний більше як пів віку „не для людей і не для слави", невпинно та щиро трудився над релігійно-моральним, політичним, просвітним та економічним подвигненням українського народу. Ще перед 25 літами переселився з парохії Висічка-Верхняківці, борщівського повіту, а досі там памятають Його як того, що вибудував прегарну церкву з тесового каменя, основав чит. „Просвіти" та все провадив своїх виборців до голосування на українського кандидата, хоча контркандидатом, бував якраз Його колятор та товариш зі шкільної лавки ординат Чарковскі-Голієвскі. Двайцятьпятьлітня діяльність як пароха в Торськім увінчалася не аби якими успіхами. Церква виправлена, чит. дім зі салею на представлення, оден з найкращих в повіті, місцева кооператива! На Його заклик перебуваючі в Канаді Торчане присилають датки в долярах і Покійний при сій помочі закупив 4 нові дзвони до церкви. Йдучи за Його радами, місцеві селяне закупили велику часть землі при парцеляції двох місцевих фільварків. Нема, здається, української інституції будь товариства, яких Покійний не підпомагав би своєю лептою. Помер нагло. День Його похорону (19. травня) був днем величавої народньої маніфестації, в якій взяв участь цілий заліщицький повіт. В. И. П.

ЦІКАВЕ САМОВБИВСТВО.

У Лондоні викликало велику сензацію самовбивство жінки покійного лідера соціялістичної партії Гайдмана. Жінка цего соціялістичного ідеаліста зажила отрую а по її смерти найдено лист такого змісту: „Я вчинила все, чого бажав мій покійний муж. Його твори видані. Колиб він жив, то я могла б ще бути корисною, а тепер після його смерти, життя стало для мене порожнечою і тягарем. Умираю бажаючи піти за тим, хто був мені доповненнєм і осолодою життя". Ціле своє майно призначила на соціялістичні організації.

ПОДЯКА

Маю честь подякувати Головному Урядови У. Н. Союза за поміч в сумі 75 долярів, котру я отримала від Уряду на мою недугу. Притім поручаю женщинам щоби вступали громадно в члени У. Н. Союза, бо то найліпша організація. Вже не одній вдові обтерла сльози вчасі смутку і неодній сироті прийшла з помочю. Якраз тепер час вступати до У. Н. Союза без вступного. — **Марія Корпан**, членкиня У. Н. Союза.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БЕЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 4. годині пополудни в суботу, 30. червня 1923 в гали мітинґовій під ч. 28-30 Іст 25-та ул. На порядку нарад справозданне урядників за півріку, провіренне каси контрольною комісією, приманне членів без вступного і инші справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — В. Ошуст, предс.; А. Павлюк, секр.

ЛЕНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87 повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 8. липня в Кушінґ гали під ч. 24 Сентрал Евню. На порядку нарад буде справозданнє за 6 місяців і другі важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Трояновський, предс.; К. Купер, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336 повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 8. липня о годині 1. пополудни в Укр. Нар. Домі при Вест 14. ул. На порядку нарад буде справозданнє касове і контрольної комісії з пів року, а також важні справи до полагодження. Обовязком кождого члена прийти на сі збори і вирівнати свої вкладки. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол.—Т. Федорчак, р. секр.

МІКІЗРАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91 повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 8. липня в гали Народнього Дому при 107 Монсон і Елла ул. На порядку нарад контроля буде здавати справозданнє. Будеться приймати нових членів. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — А. Гальчак, предс.; Ю. Вознічак, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ